

11.11.2021

**Skupinová certifikácia obhospodarovania lesov -
požiadavky**

PEFC Slovensko

T. G. Masaryka 24
960 01 Zvolen

Tel: (0)45 5206 444, Fax: (0)45 5206 050
E-mail: info@pefc.sk, Web: www.pefc.sk

Copyright

© PEFC Slovensko 2021

Autorské práva na tento dokument má PEFC Slovensko. Dokument je voľne dostupný z web stránky PEFC Slovensko alebo na požiadanie.

Žiadna časť tohto dokumentu nesmie byť zmenená alebo upravená, rozširovaná alebo kopírovaná žiadnym spôsobom alebo prostriedkami pre komerčné účely bez súhlasu PEFC Slovensko.

Oficiálny jazyk dokumentu je slovenčina. V prípade nesúlady medzi viacerými verziami dokumentu je platná jeho anglická verzia, ktorú schválila Rada PEFC.

Názov dokumentu: Skupinová certifikácia obhospodarovania lesov - požiadavky

Označenie dokumentu: TD SFCS 1002:2021

Schválené: Valné zhromaždenie PEFC Slovensko

Dátum: 11.11.2021

Dátum vydania: 15.11.2021

Dátum účinnosti: 1.11.2022

Dátum prechodného obdobia: 1.11.2023

Dátum nasledujúceho periodického preskúmania: 11.11.2026

OBSAH

Predhovor	4
Úvod	5
1 Rozsah.....	6
2 Normatívne odkazy.....	6
3 Termíny a definície	6
4 Vzájomné vzťahy skupinovej certifikácie.....	6
4.1 Popis skupinovej organizácie a jej vzájomných vzťahov	6
4.2 Pochopenie potrieb a očakávaní dotknutých záujmových skupín.....	7
4.3 Predmet systému riadenia skupiny.....	8
4.4 Systém riadenia skupiny.....	9
5 Vedenie.....	10
5.1 Organizačné úlohy, zodpovednosti a právomoci.....	10
5.2 Závazok a politika	12
6 Plánovanie systému riadenia skupiny	13
7 Podpora	13
8 Zabezpečenie chodu skupinovej organizácie.....	16
8.1 Plánovanie činnosti skupinovej organizácie	16
8.2 Prijímanie nových účastníkov skupinovej organizácie	17
8.3 Riadenie externe poskytovaných procesov	17
9 Hodnotenie výkonnosti	17
9.1 Monitorovanie, meranie, analýza a hodnotenie.....	17
9.2 Interný audit.....	18
9.3 Výber účastníkov v programe auditu	19
9.4 Preskúmanie manažmentom.....	23
10 Zlepšovanie	23
10.1 Nezhody a nápravné opatrenia	24
10.2 Priebežné zlepšovanie	24
Príloha 1: Osvedčenie o účasti na skupinovej certifikácii lesov	25

Predhovor

Dokument "Skupinová certifikácia obhospodarovania lesov - požiadavky" bol vypracovaný v rámci revízneho procesu v otvorenom, transparentnom a konzultačnom procese založenom na princípe konsenzu za účasti širokého spektra záujmových skupín.

Materiál bol predložený národnému riadiacemu orgánu Slovenského systému certifikácie lesov na formálne hlasovanie. Schválený bol ako technický dokument TD SFCS 1002:2021 dňa 11.11.2021.

Národným riadiacim orgánom Slovenského systému certifikácie lesov je PEFC Slovensko, ktoré tvoria zástupcovia z oblasti lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu a ostatných záujmových skupín.

V tomto dokumente sú aplikované štandardy a postupy vytvorené Organizáciou pre štandardizáciu (ISO) a Medzinárodným akreditačným fórom (IAF) tak, ako sú uvedené v dokumente PEFC ST 1002:2018 *Skupinová certifikácia obhospodarovania lesov – požiadavky*.

PEFC SK podporuje rovnosť pohlaví. Takže každý termín v tomto dokumente, ktorý sa vzťahuje ku konkrétnej osobe (napr. obhospodarovateľ, vlastník, účastník) zahŕňa rovnako ženy a mužov, bez ďalšieho zdôrazňovania.

Tento dokument ruší a nahrádza technický dokument TD SFCS 1002:2014 *Pravidlá pre certifikáciu lesov*.

Úvod

Skupinová certifikácia predstavuje alternatívny prístup k certifikácii lesov, ktorý umožňuje vlastníkom a obhospodarovateľom lesa, aby sa dali dobrovoľne certifikovať v rámci jedného certifikátu a rozdelili si finančné záväzky vyplývajúce z certifikácie lesov ako i spoločnú zodpovednosť za obhospodarovanie lesov. Tento prístup smeruje k zlepšeniu šírenia informácií a spolupráce medzi jednotlivými vlastníkami pri obhospodarovaní lesov.

Tento dokument je navrhnutý tak, aby umožňoval účasť vlastníkov a obhospodarovateľov lesa rôznych jednotiek obhospodarovania lesa na certifikácii.

1 Rozsah

Skupinová certifikácia hospodárenia v lesoch vyžaduje založiť špecifickú štruktúru riadenia, ktorá zahŕňa individuálnych vlastníkov/obhospodarovateľov lesa. Tento subjekt zastupuje individuálnych vlastníkov/obhospodarovateľov lesa v certifikácii lesov s cieľom zabezpečenia správneho zavedenia štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a poskytnutia spoľahlivosti pri certifikačných činnostiach založených na vzorkovaní.

Požiadavky uvedené v tomto dokumente sú minimálne požiadavky PEFC SK na skupinovú certifikáciu lesov. Dokument popisuje organizáciu a riadenie skupinovej formy certifikácie lesov. Podrobne stanovuje ciele a popisuje schému skupinovej certifikácie, špecifikuje úlohy a povinnosti pre zástupcu skupiny a usmerňuje konanie a určuje podmienky účasti vlastníkov/obhospodarovateľov lesov v skupinovej certifikácii.

2 Normatívne odkazy

Na účely tohto dokumentu platia normatívne odkazy uvedené v dokumente TD SFCS 1001:2021 *Slovenský systém certifikácie lesov – popis a súvislosti*.

3 Termíny a definície

Na účely tohto dokumentu platia termíny a definície uvedené v dokumente TD SFCS 1001:2021 *Slovenský systém certifikácie lesov – popis a súvislosti*.

4 Vzájomné vzťahy skupinovej certifikácie

4.1 Popis skupinovej organizácii a jej vzájomných vzťahov

4.1.1 Skupinová organizácia je dobrovoľné združenie vlastníkov a obhospodarovateľov lesov, účastníkov certifikácie (ďalej účastník), vytvorené za účelom uplatňovania PEFC národného štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov (TD SFCS 1003) a jeho certifikácie. V procese certifikácie ich reprezentuje zástupca skupiny (ďalej zástupca), ktorý je držiteľom certifikátu.

4.1.2 Zástupca je účastník skupiny, alebo iný právny subjekt zastupujúci účastníkov a splnomocnený nimi k podaniu žiadosti o certifikáciu danej skupiny.

4.1.3 Všetci účastníci musia mať so zástupcom právny alebo zmluvný vzťah a v procese certifikácie sa musia riadiť spoločným manažérskym systémom, ktorý je definovaný a ustanovený zástupcom, kde zástupca vykonáva trvalý dohľad a interný audit.

4.1.4 Formy a limitujúce faktory pre vytvorenie skupinovej organizácie:

- a) regionálna skupina: skupina vlastníkov a obhospodarovateľov lesov, vrátane miestnych združení bez ohľadu na druh vlastníctva, rozmiestnená (dislokovaná) v jasne definovaných hraniciach regiónu nepresahujúcich 1/2 výmery lesov Slovenska
- b) ostatné skupiny:
 - i. skupinu tvoria organizačné jednotky jedného obhospodarovateľa lesov, ktorého lesné majetky sú rozmiestnené v územnom obvode Slovenska
 - ii. existujúce združenia vlastníkov neštátnych lesov

4.1.5 Na certifikácii sa môžu na základe dobrovoľnosti zúčastniť všetci obhospodarovatelia, ktorých lesné pozemky sa nachádzajú vo vymedzenom území alebo sú členom existujúceho združenia vlastníkov neštátnych lesov.

4.1.6 Obhospodarovatelia môžu požiadať zástupcu o účasť v certifikácii aj počas platnosti certifikátu. Podmienkou uzatvorenia zmluvy o pristúpení k certifikácii je úspešné absolvovanie uvádzacieho auditu.

4.1.7 Účastník vstupuje do certifikácie spravidla celým obhospodarovaným lesným majetkom nachádzajúcim sa v danom území. Ak účastník vstupuje do procesu certifikácie lesov len časťou ním

obhospodarovaného majetku, je povinný mať zavedený systém pre oddelenú evidenciu (separáciu) drevnej suroviny, predaja dreva a zabezpečený pohyb drevnej hmoty tak, aby nedochádzalo k zmiešaniu necertifikovanej drevnej hmoty s certifikovanou drevnou hmotou. Tento proces musí byť kontrolovaný.

4.1.8 Žiadosť o účasť na certifikácii podáva štatutárny orgán v súlade so stanovenými kompetenciami.

4.1.9 Malí vlastníci lesov (spravidla do 500 ha lesnej pôdy) môžu pre potreby certifikácie cielene (účelovo) zakladať miestne združenia v hraniciach historických regiónov, alebo na báze spoločného OLH. V certifikácii vystupujú ako jeden účastník. V ich mene koná splnomocnený zástupca, ktorý zabezpečuje technicko-organizačné záležitosti súvisiace s riadením procesu certifikácie v miestnom združení v zmysle uzatvorenej zmluvy so zástupcom skupinovej organizácie.

Poznámka: Spoločná výmera lesnej pôdy spravidla nepresahuje 10 000 ha.

4.1.10 V prípade, že sa účastník štruktúrne člení na územne ucelené organizačné jednotky, pre ktoré sa vyhotovuje PSL, môžu sa tieto zúčastniť procesu skupinovej certifikácie samostatne.

4.1.11 Fyzické a právnické osoby obhospodarujúce les na základe zmluvy musia pri žiadosti o účasť v certifikácii preukázať, že majú uzavretý platný nájomný vzťah a existuje ústny alebo písomný súhlas vlastníka na certifikáciu.

4.1.12 Účastník má vždy možnosť vypovedať svoju účasť, aj počas platnosti certifikátu.

4.1.13 Majetok účastníkov, ktorého užívanie je obmedzené súdom, nemôže byť predmetom certifikácie.

4.1.14 Náklady súvisiace s procesom skupinovej certifikácie lesov sú podielovo rozpočítané účastníkom certifikácie.

4.2 Pochopenie potrieb a očakávaní dotknutých záujmových skupín

4.2.1 Zástupca identifikuje zástupcov dotknutých záujmových skupín v certifikovanom území, ktorým implementácia štandardu môže spôsobiť priamu zmenu v životných alebo pracovných podmienkach alebo záujmové skupiny, ktoré môžu byť používateľom štandardu a preto podliehajú požiadavkám štandardu. Následný, nie však vyčerpávajúci zoznam dotknutých záujmových skupín a ich očakávaní môže byť relevantný pre systém riadenia skupiny.

Dotknuté záujmové skupiny	Očakávania a požiadavky dotknutých záujmových skupín
<i>implementácia štandardu môže spôsobiť priamu zmenu v životných alebo pracovných podmienkach</i>	
dobrávateľa práca (kontraktori)	<ul style="list-style-type: none"> - Možnosť výkonu práca - Vytváranie štandardných a bezpečných pracovných podmienok - Uhrádzanie dohodnutých záväzkov za vykonanú prácu
zamestnanci	<ul style="list-style-type: none"> - Istota práce, mzdy a sociálneho zabezpečenia
obhospodarovatelia lesov	<ul style="list-style-type: none"> - Zrozumiteľný a splniteľný štandard TUOL - Vytvorenie prijateľných a vhodných podmienok a nástrojov pre možnosť zabezpečenia polyfunkčného lesného hospodárenia
ŠOP SR	<ul style="list-style-type: none"> - Obhospodarovanie lesov zodpovedajúce cieľom ochrany prírody v certifikovanom území
správcovia vodárenských zdrojov	<ul style="list-style-type: none"> - Udržanie alebo zlepšovanie kvality a kvantity produkcie vody z lesov - Ochrana vodných zdrojov pred znečistením
miestne obyvateľstvo	<ul style="list-style-type: none"> - Možnosť využívania lesov pre rekreáciu bez obmedzení - Využívanie produktov lesa (drevných a nedrevných) - Obmedzenie ťažby dreva - Zastavenie holorubov - Obmedzenie využívania lesnej dopravnej siete pre potreby lesníctva – približovanie a doprava dreva v prospech ich využívania verejnosťou

	<ul style="list-style-type: none"> - Využívanie jemnejších spôsobov hospodárenia (výberkové lesy, prírode blízke hospodárenie v lesoch) - Tlmenie nelegálnej činnosti v lesoch
miestna samospráva	<ul style="list-style-type: none"> - Platenie odvodov a daní, - Priaznivý vplyv lesov na miestne obyvateľstvo - Využívanie lesov pre potreby miestneho obyvateľstva - Obmedzenie využívania miestnych komunikácií lesnou technikou
<i>záujmové skupiny, ktoré môžu byť používateľom štandardu a preto podliehajú požiadavkám štandardu</i>	
spracovatelia dreva	<ul style="list-style-type: none"> - Možnosť prístupu k produktom z lesa – drevnej hmote - Deklarovanie pôvodu dreva z dôveryhodných zdrojov
poľovnícke organizácie	<ul style="list-style-type: none"> - Zachovanie dynamickej rovnováhy medzi stavom lesa a stavmi zveri - minimalizácia škôd spôsobených zverou - Využívanie lesov na poľovnícke účely - Budovanie poľovníckych zariadení
vlastníci lesov	<ul style="list-style-type: none"> - Udržanie a zlepšovanie stavu lesov - Primerané benefity (renta) vyplývajúca z vlastníctva lesov
vedecké a výskumné inštitúcie	<ul style="list-style-type: none"> - Možnosť vykonávať výskumnú činnosť v lesných porastoch

4.2.2 Zástupca musí monitorovať a preskúmať požiadavky dotknutých záujmových skupín, ktoré odrážajú ich potreby a očakávania.

4.3 Predmet systému riadenia skupiny

4.3.1 Definície

4.3.1.1 Organizovanie, činnosť a riadenie skupiny vykonáva právnická osoba - zástupca skupiny – držiteľ certifikátu. Môže ním byť jeden z účastníkov skupiny alebo iný právny subjekt. Zástupca pre naplnenie potrieb tohto štandardu musí zabezpečiť potrebné štrukturálne, materiálne a personálne podmienky. Je celkovo zodpovedný za zabezpečenie trvalo udržateľného obhospodarovania lesov na certifikovanom území podľa štandardov trvalo udržateľného obhospodarovania lesov alebo iných platných požiadaviek certifikačného systému. Na tento účel používa systém riadenia skupiny.

4.3.1.2 Účastníkmi skupiny sú obhospodarovatelia lesov zapísaní do evidencie lesných pozemkov na príslušnom úrade štátnej správy lesného hospodárstva, ktorí majú vlastnícke alebo užívacie právo na hospodárenie v lesoch.

4.3.1.3 Certifikovaným územím je suma výmer lesov účastníkov certifikácie pokrytých spoločným certifikátom.

4.3.1.4 Skupinový certifikát je dokument vydaný certifikačným orgánom na základe vykonaného auditu potvrdzujúci súlad požiadaviek štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov alebo iných platných požiadaviek certifikačného systému so skutočnosťou. Držiteľom skupinového certifikátu je zástupca skupiny.

4.3.1.5 Dokumentom potvrdzujúcim účasť v skupinovej certifikácii lesa je osvedčenie o účasti na skupinovej certifikácii, ktoré vydá účastníkom skupiny zástupca skupiny.

4.3.2 Tvorba, hranice a aplikovateľnosť predmetu systému riadenia

4.3.2.1 Systém riadenia skupiny sa týka bezprostredných procesov súvisiacich s certifikáciou lesov, ktoré sú v súlade s nasledujúcimi článkami tohto dokumentu.

4.3.2.2 Systém riadenia musí byť pre všetkých účastníkov zrozumiteľný, merateľný a plniteľný.

4.3.2.3 Vztahuje sa na všetkých účastníkov konkrétnej skupinovej organizácie.

4.3.3 Požiadavky štandardu TUOL plnené na úrovni skupiny

4.3.3.1 Štandard zahŕňa aj požiadavky, ktoré si vyžadujú stanovenie osobitných postupov pre ich naplnenie. Z dôvodu obširnosti takýchto postupov nie je možné ustanoviť takéto postupy v rámci samostatnej požiadavky. Štandard preto vyžaduje od zástupcu, aby upravil nasledovné procesy formou dokumentu záväzného pre celú skupinu:

- Zástupca je povinný špecifikovať požiadavku na ochranu kvality vôd v lesných porastoch a brehových porastov
- Zástupca je povinný špecifikovať požiadavku na minimalizáciu poškodenia porastov a pôdy pri výkone lesníckych činností

4.3.3.2 Zástupca je oprávnený prijať aj iné záväzné postupy a to predovšetkým v oblastiach, pri ktorých dochádza k výrazne odlišnému napĺňaniu požiadavky v rámci jednotlivých účastníkov skupiny.

4.3.3.4 Predmet systému riadenia je pre účastníkov certifikácie súčasťou dokumentácie zástupcu, ktorá je verejne dostupná.

4.4 Systém riadenia skupiny

4.4.1 Zástupca musí pre zabezpečenie harmonizovaného zavedenia a uplatňovania postupov TUOL a ich certifikácie vybudovať, implementovať, udržiavať a trvalo zlepšovať systém riadenia pozostávajúci z štandardných procesov, postupov a povinností a ich väzieb.

4.4.2 Riadenie skupiny a štruktúra zástupcu závisí od pracovných postupov, počtu účastníkov a ďalších základných podmienok fungovania skupinovej organizácie. Smie byť reprezentovaný jednou osobou.

4.4.3 Systém riadenia obsahuje najmenej:

- a) Manažérske riadiace procesy - sú to najmä procesy, ktoré udržujú skupinu konsolidovanú a riaditeľnú, ako:
 - riadenie dokumentov a záznamov
 - záväzok TUOL, politika riadenia skupiny
 - preskúmanie manažmentom
- b) Kľúčové, hlavné procesy - sú to procesy slúžiace k naplneniu poslania skupiny ako:
 - riadenie a koordinácia účastníkov skupiny pri činnostiach súvisiacich s procesom certifikácie lesov
 - rozhodovanie o prijatí, pozastavení alebo vylúčení účastníka zo skupinovej certifikácie
 - procesy monitorovania, merania a interného auditu (zhromažďovanie údajov o stave lesa a hospodárení členov skupiny)
 - tvorba a udržiavanie dokumentácie súvisiacej so skupinovou certifikáciou
 - tvorba a udržiavanie interných skupinových postupov pre dosiahnutie cieľov certifikačných kritérií SFCS na skupinovej úrovni, ktoré nie sú upravené právnym poriadkom SR
 - určovanie a zvládanie rizík a príležitosti, ktoré môžu vplyvať na TUOL a jeho zlepšovanie (posudzovanie skupinového rozšírenia zistených nezhôd)
- c) Podporné prierezové procesy - sú to procesy, ktoré výraznou mierou podporujú chod a riadenie procesov skupinovej certifikácie ako:
 - výber certifikačného orgánu a komunikácia s ním
 - vydávanie osvedčení o účasti na skupinovej certifikácii
 - riadenie nezhodného produktu
 - nápravné a preventívne opatrenia
 - riadenie ľudských zdrojov

Proces	manažment zástupcu	zástupca	účastník
Manažérske procesy			
záväzok TUOL	schvaľuje	vyhotovuje	vyhotovuje/ implementuje
politika riadenia skupiny	schvaľuje	vyhotovuje/ vykonáva	
preskúmanie manažmentom	vykonáva	pripravuje	
Kľúčové, hlavné procesy			
riadenie a koordinácia		vykonáva	
rozhodovanie o prijatí, pozastavení alebo vylúčení účastníka z certifikácie	vykonáva	pripravuje	
procesy monitorovania, merania a interného auditu	schvaľuje	vykonáva	
tvorba a udržiavanie dokumentácie súvisiacej so skupinovú certifikáciou	schvaľuje	vykonáva	
tvorba a udržiavanie interných skupinových postupov pre dosiahnutie cieľov certifikačných kritérií SFCS na skupinovej úrovni, ktoré nie sú upravené právnym poriadkom SR	schvaľuje	vykonáva	implementuje
určovanie a zvládanie rizík a príležitostí, ktoré môžu vplývať na TUOL a jeho zlepšovanie	schvaľuje	vykonáva/určuje	
Podporné prierezové procesy			
výber certifikačného orgánu	schvaľuje	vykonáva	
komunikácia s certifikačným orgánom		vykonáva	
vydávanie osvedčení o účasti v skupinovej certifikácii		vykonáva	používa
riadenie nezhodného produktu		vykonáva/overuje	vykonáva
nápravné a preventívne opatrenia		ukladá/ overuje	prijíma/ vykonáva
riadenie ľudských zdrojov – personálne zabezpečenie	zabezpečuje		zabezpečuje

4.4.4 Zástupca musí určiť a aplikovať kritéria a metódy (vrátane monitorovania, merania a indikátorov týkajúcich sa výkonnosti) potrebné na náležité zavedenie a realizáciu procesu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a jeho zlepšovania. Zástupca vykonáva interný monitoring a program interného auditu v pravidelných intervaloch, najmenej raz ročne u všetkých účastníkov certifikácie.

Poznámka: Monitorovanie je získavanie počiatočných alebo doplnkových informácií, ktoré sa ďalej spracúvajú a hodnotia. Výsledky monitoringu môžu poukázať na skutočnosti, ktoré môžu mať výrazný vplyv na zabezpečenie TUOL v rámci skupiny. Ich výskyt sa zohľadňuje pri plánovaní interných auditov. Interný audit systematicky preveruje spoľahlivosť informácií, dodržiavanie zákonov, predpisov, pravidiel a zhody hospodárenia s požiadavkami štandardu TUOL, efektívne a účinné fungovanie skupinovej organizácie, využívanie zdrojov a dosiahnutie prevádzkových cieľov.

4.4.5 V prípade ak zástupca vystupuje ako obchodník a nie je pokrytý skupinovým certifikátom, musí mať zavedený PEFC systém spotrebiteľského reťazca.

5 Vedenie

5.1 Organizačné úlohy, zodpovednosti a právomoci

5.1.1 Práva a povinnosti zástupcu skupiny

- Zaviesť a udržiavať systém riadenia skupiny pre všetkých účastníkov skupiny.
- Zastupovať skupinovú organizáciu v certifikačnom procese, vrátane komunikácie a vzťahov s certifikačným orgánom, podania žiadosti o certifikáciu a zmluvného vzťahu s certifikačným orgánom.
- Uplatňovať od účastníkov skupiny podiel nákladov súvisiacich s účasťou v skupinovej certifikácii.

- d) Zaviesť písomné postupy riadenia skupinovej organizácie.
- e) Zaviesť písomné postupy pre prijímanie nových účastníkov skupinovej organizácie. Tieto prijímacie postupy musia obsahovať minimálne overenie kontaktných údajov nového žiadateľa, jasné určenie jeho lesného majetku a jeho veľkosti.
- f) Zaviesť písomné postupy pre pozastavenie a vylúčenie účastníkov, ktorí neopravia/neuzavrú nezhody z rozsahu skupinovej certifikácie. Účastník vylúčený zo skupiny na základe nezhôd nesmie byť prijatý skôr ako 12 mesiacov po vylúčení.
- g) Viest' zdokumentované informácie o:
 - i. dodržiavaní požiadaviek štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov alebo iných platných požiadaviek certifikačného systému zástupcom skupiny a účastníkovi
 - ii. všetkých účastníkovi, vrátane ich kontaktných detailov, identifikácie lesného majetku a jeho veľkosti
 - iii. certifikovanej výmere
 - iv. implementácii interného monitorovacieho programu, jeho revízie a akýchkoľvek podniknutých preventívnych alebo nápravných opatreniach
- h) Nadviazať vzťahy so všetkými účastníkovi, ktoré sú založené na záväznej písomnej dohode, ktorá musí obsahovať záväzok účastníkovi o dodržiavaní štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov. Zástupca skupiny musí mať písomnú zmluvu alebo inú písomnú dohodu so všetkými účastníkovi, ktorá obsahuje právo zástupcu skupiny implementovať a vymáhať akékoľvek nápravné a preventívne opatrenia a iniciovať vylúčenie ktoréhokoľvek účastníkovi z rozsahu certifikácie v prípade nezhody so štandardom trvalo udržateľného obhospodarovania lesov.

Poznámka: Požiadavky na "záväzok účastníkovi" a "písomnú zmluvu alebo inú písomnú dohodu so všetkými účastníkovi" smú byť tiež splnené prostredníctvom záväzku a písomnej dohody cielene vytvorených miestnych združení, pričom organizácia vie preukázať, že má právny mandát zastupovať účastníkovi a jej záväzok a podmienky zmluvy musia byť vymáhateľné.

- i) Zabezpečiť účastníkovi dokument potvrdzujúci účasť v skupinovej certifikácii lesa (Príloha 1).
- j) Poskytnúť všetkým účastníkovi informácie a návod požadovaný pre efektívne zavedenie a udržiavanie štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov alebo iných platných požiadaviek lesného certifikačného systému.
- k) Riešiť nezhody oznámené od členov skupiny, ktoré boli identifikované v rámci iných PEFC certifikácií ako v danej skupinovej certifikácii a zabezpečiť ich implementáciu so všetkými členmi skupiny.
- l) Vykonávať interný monitorovací program, ktorý umožňuje hodnotenie zhody účastníkovi s požiadavkami certifikácie.
- m) Vykonávať ročný program interného auditu, ktorý pokrýva členov skupiny a zástupcu skupiny.
- n) Vykonávať manažérske preskúmanie skupinovej certifikácie lesa a konať na základe výsledkov takéhoto preskúmania.
- o) Informovať o výsledkoch auditov a zistených nezhodách všetkých účastníkovi certifikácie, na základe výsledkov auditov zaviesť a vymáhať akékoľvek nápravné a preventívne opatrenia.
- p) Sledovať a preverovať spôsob a kvalitu plnenia nápravných a preventívnych opatrení.
- q) Zabezpečiť plnú spoluprácu a asistenciu pre efektívne reagovanie na všetky požiadavky certifikačného orgánu, akreditačného orgánu, medzinárodnej Rady PEFC alebo NRO na relevantné údaje, dokumentáciu alebo iné informácie, umožniť vstup na lesné pozemky, ktoré sú zahrnuté do skupinovej organizácie a ostatných prevádzok, či už v spojitosti s formálnymi auditmi alebo preskúmaniami, alebo ináč spojené alebo majúce vplyv na systém riadenia.
- r) Určiť člena manažmentu, ktorý je celkovo kompetentný a zodpovedný za riadenie procesu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a certifikácie lesov, bez ohľadu na jeho ostatné povinnosti.

- s) Do 1 mesiaca od obdržania verejne sprístupniť zhrnutie správy z auditu vypracované certifikačným orgánom, vrátane zhrnutia zistení o zhode so štandardmi hospodárenia v lesoch.

5.1.2 Práva a povinnosti účastníkov

- a) Poskytnúť zástupcovi skupiny záväznú písomnú dohodu, ktorá obsahuje záväzok dodržiavať štandard trvalo udržateľného obhospodarovania lesov alebo iné platné požiadavky lesnej certifikačného systému. Účastník skupiny vylúčený z akejkoľvek certifikačnej skupiny sa nesmie uchádzať o prijatie do skupiny skôr ako 12 mesiacov po vylúčení.

Poznámka: Požiadavky na „písomnú zmluvu“ a „záväzok účastníka“ sú tiež splnené prostredníctvom písomnej dohody cielene vytvorených miestnych združení, pričom združenie vie preukázať, že má právny mandát zastupovať účastníkov a jeho záväzok a podmienky zmluvy sú vymáhateľné.

- b) Poskytnúť zástupcovi skupiny informácie týkajúce sa predchádzajúcej účasti v skupine.
- c) Dodržiavať štandard trvalo udržateľného obhospodarovania lesov alebo iné platné požiadavky lesnej certifikačnej schémy, ako i požiadavky systému riadenia, vrátane kontraktorov vykonávajúcich v lese hospodárske operácie na základe kontraktu s vlastníkom alebo obhospodarovateľom. To znamená, že obhospodarovateľ je priamo zodpovedný za to, že dodávateľská služba je vykonaná v súlade s požiadavkami schémy.
- d) Poskytnúť plnú spoluprácu a podporu a efektívne reagovať na všetky požiadavky od zástupcu skupiny alebo certifikačného orgánu na relevantné údaje, dokumentáciu alebo iné informácie, umožniť prístup do lesa a ostatných zariadení, či už v spojitosti s vykonávanými auditmi, preskúmaniami, alebo ináč spojené alebo majúce vplyv na systém riadenia.
- e) Uhradiť podiel nákladov súvisiacich s účasťou v skupinovej certifikácii.
- f) Informovať zástupcu skupiny o nezhodách identifikovaných v rámci iných PEFC certifikácií než v danej skupinovej certifikácii.
- g) Realizovať príslušné nápravné a preventívne opatrenia vyplývajúce z auditov certifikačného orgánu, interných auditov a zavedených zástupcom skupiny pre všetkých členov skupiny.
- h) Vypracúvať sebahodnotenie zhody hospodárenia so štandardom trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a s ním súvisiacich požiadaviek SFCS.
- i) Prijímať preventívne a nápravné opatrenia a kontrolovať ich plnenie.
- j) Separovať drevnú hmotu pochádzajúcu z necertifikovaných a kontroverzných zdrojov.
- k) Informovať zástupcu skupiny o zmene výmery certifikovaných lesov alebo identifikačných údajov.
- l) Podať odvolanie voči rozhodnutiu zástupcu skupiny o udelení/neudelení osvedčenia o účasti na skupinovej certifikácii prípadne vylúčení z procesu certifikácie.
- m) Určiť osobu zodpovednú za plnenie požiadaviek štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a s ním súvisiacich požiadaviek SFCS.
- n) Vytvoriť primerané organizačné usporiadanie s popisom kompetencií a kontrolných mechanizmov pri plnení politiky TUOL.

5.2 Záväzok a politika

5.2.1 Zástupca skupiny je povinný:

- a) Dodržiavať súlad so štandardom TUOL a inými platnými požiadavkami Slovenskej schémy certifikácie lesov.
- b) Integrovať požiadavky na skupinovú certifikáciu do systému riadenia skupiny.
- c) Priebežne zlepšovať systém riadenia skupiny.
- d) Priebežne podporovať zlepšovanie TUOL v lesoch účastníkov.

5.2.2 Záväzok zástupcu smie byť súčasťou politiky pre riadenie skupiny a musí byť verejne dostupný ako zdokumentovaná informácia na požiadanie

5.2.3 Účastník skupiny je povinný:

- a) Dodržiavať pravidlá systému riadenia.
- b) Zaviesť a dodržiavať štandard trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a s ním súvisiace požiadavky SFCS v obhospodarovaných lesoch.

6 Plánovanie systému riadenia skupiny

6.1 Zástupca pri plánovaní riadenia skupiny musí zvažovať záležitosti dôležité pre zlepšovanie vzájomných vzťahov v rámci skupiny, štandardných procesov, postupov a povinností pri TUOL. Rovnako tak musí zvažovať naplnenie očakávaní dotknutých záujmových skupín, právne požiadavky a iné záväzné požiadavky.

6.2 V prípade ak skupinová organizácia plánuje akékoľvek zmeny v procesoch a postupoch systému riadenia skupiny a povinností pri TUOL, tieto zmeny musia byť zahrnuté do plánu riadenia skupiny.

6.3 Požiadavky štandardu TUOL plnené na úrovni skupiny (kapitola 4) musia byť zahrnuté do plánu riadenia skupiny.

7 Podpora

7.1 Zástupca musí vytvoriť podmienky a poskytnúť zdroje potrebné pre vypracovanie, zavedenie, udržiavanie a priebežné zlepšovanie systému riadenia skupiny. Tieto zdroje zahŕňajú:

- ľudské zdroje (pracovníkov)
- infraštruktúru (kancelárske priestory, hardvér, softvér)
- dopravné prostriedky
- informačné a komunikačné technológie
- finančné zdroje

7.2 Osoby zodpovedajúce za organizáciu a vykonávajúce práce v rámci systému riadenia skupiny musia mať potrebné kompetencie, vedomosti a skúsenosti:

- vysokoškolské vzdelanie lesníckeho zamerania druhého stupňa
- spôsobilosť odborného lesného hospodára, resp. vyhotovovateľa PSL, resp. odbornej spôsobilosti pre štátnu správu LH
- päť ročná prax v lesníckych činnostiach
- absolvovanie vzdelávacieho programu pre uplatňovanie Slovenského systému certifikácie lesov
- poznanie súvislostí organizácie a systému riadenia skupinovej organizácie

7.2.1 Informácie o dosiahnutej kvalifikácii, vzdelávacích programoch a skúsenostiach týchto osôb sú udržiavané a samostatne registrované.

7.3 Zástupca preukázateľným spôsobom upovedomí účastníkov certifikácie o:

- a) politike riadenia skupiny
- b) požiadavkách štandardu TUOL
- c) ich prínose k efektívnosti systému riadenia skupiny a trvalo udržateľného obhospodarovania lesa, vrátane prínosov vyplývajúcich zo zlepšeného výkonu skupiny
- d) dôsledkoch nezhôd s požiadavkami systému riadenia skupiny

7.4 Zástupca v rámci systému riadenia skupiny musí definovať okruh externých a interných subjektov s ktorými udržiava komunikáciu na zaistenie fungovania skupinovej organizácie a podporu plnenia štandardov TUOL. Okruh subjektov je popísaný v kapitole 4.2.1.

7.4.1 Efektívny a účinný proces komunikácie v sebe zahŕňa:

- a) S kým komunikovať – dotknuté záujmové skupiny podľa príslušnosti k predmetu komunikácie (ktorých sa predmet komunikácie dotýka alebo sa k nemu vedia vyjadriť)
- b) O čom komunikovať - predmet komunikácie (procesy, postupy a povinnosti) vyplývajúci zo systému riadenia skupiny
- c) Ako komunikovať - určenie spôsobu komunikácie (komunikačné kanály)
- d) Kedy komunikovať - termín komunikácie

Matica internej a externej komunikácie

Kto/partner	O čom	Ako	Kedy
Dotknuté záujmové skupiny, ktorým implementácia štandardu môže spôsobiť priamu zmenu v životných alebo pracovných podmienkach			
dobrávateľa prác (kontraktori) (výber)	dodržiavanie štandardu	ústne	počas interného auditu, operatívne
zamestnanci (výber)	dodržiavanie štandardu	ústne	počas interného auditu, operatívne
obhospodarovatelia lesov - účastníci	samohodnotenie	hodnotiaci dotazník písomná forma/elektronicky	1x ročne
	plán auditu	písomná forma/elektronicky (telefón)	2 týždne pred auditom
	uložené opatrenia	písomná forma/elektronicky	operatívne
	prijaté opatrenia	písomná forma/elektronicky	1 týždeň po zistení nezhody
	informácia o plnení opatrení	písomná forma/elektronicky	2 týždne po uplynutí lehoty
obhospodarovatelia lesov – iní	dodržiavanie štandardu účastníkmi	ústne, písomná forma/elektronicky	60 dní od podania
ŠOP SR	dodržiavanie štandardu	písomná forma/elektronicky	60 dní pred plánovaným interným auditom
správcovia vodárenských zdrojov	prijaté opatrenia	písomná forma/elektronicky	1 týždeň po zistení nezhody
miestne obyvateľstvo	podnety a sťažnosti	písomná forma/elektronicky	priebežne
	oznámenie o výsledku prešetrenia podnetu/sťažnosti	písomná forma	60 dní od podania
miestna samospráva	dodržiavanie štandardu	písomná forma/elektronicky	60 dní pred plánovaným interným auditom
Dotknuté záujmové skupiny, ktoré môžu byť používateľom štandardu a preto podliehajú požiadavkám štandardu			
vlastníci lesov	súhlas s certifikáciou lesov	ústne, písomná forma/elektronicky	pred podaním žiadosti
spracovatelia dreva (výber)	plán auditu	písomná forma/elektronicky (telefón)	2 týždne pred auditom
poľovnícke organizácie (výber)	uložené opatrenia	písomná forma/elektronicky	operatívne
vedecké a výskumné inštitúcie	informácia o plnení opatrení	písomná forma/elektronicky	2 týždne po uplynutí lehoty

Ostatné subjekty			
certifikačné orgány	rokovanie o zmluve	rokovanie/písomná forma	6 mesiacov pred skončením platnosti certifikátu
	plán auditu	písomná forma/elektronicky	3 týždne pred auditom
	zloženie audítorského tímu	písomná forma/elektronicky	2 týždne pred auditom
	správa z auditu - prerokovanie výsledkov	rokovanie	max. 1 mesiac po ukončení
	informácia o plnení opatrení	písomná forma/elektronicky	2 týždne po uplynutí lehoty
záujmové skupiny/výber	dodržiavanie štandardu	ústne, písomná forma/elektronicky	počas interného auditu, operatívne
orgány štátnej správy LH, ŽP, Hasičský a záchranný zbor, Pamiatkové úrady	dodržiavanie štandardu	písomná forma/elektronicky	60 dní pred plánovaným interným auditom

7.5 Zástupca musí mať zdokumentovaný proces na riešenie sťažností a sporov vzťahujúcich sa k skupinovej certifikácii a činnostiam trvalo udržateľného obhospodarovania lesov, pričom:

- sťažnosť je forma vyslovenia nesúhlasu účastníka skupiny s konaním a postupmi zástupcu skupiny
- spor je forma vyslovenia nesúhlasu účastníka skupiny, s hodnotením dodržiavania činností vyplývajúcich z riadenia skupiny a dodržiavania štandardov TUOL zástupcom skupiny

7.5.1 Zástupca musí mať zdokumentovaný proces na riešenie sťažností a sporov vzťahujúcich sa k skupinovej certifikácii a činnostiam trvalo udržateľného obhospodarovania lesov. Pri obdržaní sťažnosti organizácia musí:

- a) formálne potvrdiť sťažovateľovi prijatie sťažnosti do desiatich pracovných dní,
- b) získať a overiť všetky informácie potrebné pre zhodnotenie a overenie sťažnosti a rozhodnutie o sťažnosti,
- c) formálne doručiť sťažovateľovi rozhodnutie o sťažnosti a procese riešenia sťažnosti,
- d) zabezpečiť, aby boli vykonané potrebné nápravné a preventívne opatrenia.

7.6 Dokumentácia systému riadenia skupiny:

7.6.1 Zdokumentovaná informácia je požadovaná informácia, ktorá má byť organizáciou riadená, udržiavaná a uchovávaná vrátane nosiča, na ktorom je obsiahnutá.

7.6.2 Zástupca vedie zoznam všetkých vydaných a prijatých písomností, ktoré súvisia s procesmi systému riadenia skupiny.

7.6.3 Zoznam obsahuje údaje o prijatí, tvorbe, vybavení, nosiči, odoslaní a uložení a vyradení spisov.

7.6.4 Uchovávaná dokumentácia je aktuálna, platná, ľahko identifikovateľná, čitateľná, dostupná a dostatočne chránená pred stratou tajnosti, nesprávnym použitím alebo poškodením.

7.6.5 Podľa charakteru zdokumentovaná informácia môže byť:

- a) dokument – obsahuje postup, pravidlá, či proces prebiehajúci v organizácii, s definovanou dobou platnosti pre dokument. Je revidovateľný – udržiavaný.
- b) záznam - opisuje dosiahnuté výsledky alebo slúži ako dôkaz vykonaných činností, udalostí. Nie je revidovateľný – je uchovávaný.

Povinné zdokumentované informácie:

Popis	Typ
organizačná štruktúra držiteľa - zástupcu, práva a povinnosti vzťahujúce sa na certifikačný proces	udržiavaný
politika a ciele pri trvalo udržateľnom obhospodarovaní lesov	udržiavaný
systém riadenia skupiny	udržiavaný
stanovenie rizík, príležitostí a opatrení na ich riešenie	udržiavaný
postupy pre prijímanie nových účastníkov skupinovej organizácie	udržiavaný
riadenie dokumentov a záznamov	udržiavaný
informácie a návod pre efektívne zavedenie štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a s ním súvisiacich požiadaviek SFCS	udržiavaný
postupy vedúce k dosiahnutiu cieľov certifikačných kritérií SFCS na skupinovej úrovni, ktoré nie sú upravené právnym poriadkom SR	udržiavaný
postup pre potvrdenie alebo vylúčenie vlastníka alebo obhospodarovateľa z procesu certifikácie	udržiavaný
postupy na separáciu drevnej hmoty pochádzajúcej z necertifikovaných a kontroverzných zdrojov	udržiavaný
postupy na riešenie nezhôd, prijímanie nápravných a preventívnych opatrení	udržiavaný
postupy na riešenie odvolaní, sťažností a sporov	udržiavaný
plán riadenia skupiny - komunikácia s účastníkmi skupinovej certifikácie	uchovávaný
výber a komunikácia s certifikačným orgánom	uchovávaný
zmluvy o prístupí k certifikácii	uchovávaný
záznamy o dodržiavaní požiadaviek štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a s ním súvisiacich požiadaviek SFCS: <ul style="list-style-type: none"> i. záznam z preverenia na mieste ii. stanoviská tretích strán iii. správy z interných auditov iv. správy z auditov certifikačného orgánu 	uchovávaný
správa o preskúmaní manažmentom	uchovávaný
záznamy o uložených nápravných a preventívnych opatreniach	uchovávaný
sebahodnotenia účastníkov certifikácie	uchovávaný
hlásenia o plnení uložených nápravných a preventívnych opatreniach	uchovávaný
rozhodnutia o pozastavení alebo vylúčení účastníka zo skupinovej certifikácie	uchovávaný
registre účastníkov certifikácie	uchovávaný
záznamy o výsledkoch prešetrenia a vybavenia sťažností	uchovávaný
ostatné písomnosti týkajúce sa certifikačného procesu	uchovávaný

8 Zabezpečenie chodu skupinovej organizácie

8.1 Plánovanie činnosti skupinovej organizácie

8.1.1 Zástupca skupiny v spolupráci s účastníkmi skupiny plánuje, implementuje a riadi procesy potrebné na:

- a) Splnenie požiadaviek procesov systému riadenia skupiny a štandardu TUOL.
- b) Zavedenia zmien v procesoch a postupoch systému riadenia skupiny a povinností pri TUOL.
- c) Posúdenia aktuálnosti a opodstatnenosti postupov vedúcich k dosiahnutiu cieľov certifikačných kritérií SFCS na skupinovej úrovni, ktoré nie sú upravené právnym poriadkom SR.

8.1.2 Pri plánovaní, implementácii a kontrole procesov sa opiera o vyhodnotenie rizík a príležitostí vyplývajúce zo štruktúry účastníkov skupiny, výsledkov monitoringu a interného auditu zástupcu alebo auditu certifikačného orgánu, ktoré integruje a implementuje do systému riadenia. Tieto poznatky sú podkladom pre:

- a) Výber postupov pre posúdenie úrovne dodržiavania štandardov skupinovej certifikácie a štandardu TUOL so stanovením kritérií hodnotenia.
- b) Vykonávanie kontrol postupov pomocou hodnotiaceho dotazníka.

- c) Registrácia záznamov potvrdzujúcich súlad dodržiavania procesov v rozsahu hodnotiacich dotazníkov.

8.2 Prijímanie nových účastníkov skupinovej organizácie

8.2.1 Zástupca musí vykonať uvádzací audit každého novo prístupujúceho účastníka skupinovej certifikácie.

8.2.2 Vlastník alebo obhospodarovateľ sa stáva účastníkom certifikácie a získa osvedčenie o účasti na certifikácii, ak sú splnené nasledujúce podmienky:

- vlastník alebo obhospodarovateľ podal úplnú žiadosť o účasť na skupinovej certifikácii vrátane sebahodnotenia
- vlastník alebo obhospodarovateľ spĺňa kritériá certifikácie na individuálnej úrovni
- má so žiadateľom uzatvorenú platnú zmluvu o prístupení k certifikácii

8.2.3 Platnosť osvedčenia o účasti v certifikácii je časovo obmedzená na dobu platnosti certifikátu.

8.2.4 Pri vykonávaní uvádzacieho auditu primerane používa postupy uvedené v časti 9.1 a 9.2

8.3 Riadenie externe poskytovaných procesov

8.3.1 Na hodnotení výkonnosti podľa bodov 9.1 a 9.2 môže byť na základe zmluvy poverená iná odborne spôsobilá právnická alebo fyzická osoba.

8.3.2 Fyzická osoba je odborne spôsobilá ak spĺňa kvalifikáciu podľa bodu 7.2. Právnická osoba je odborne spôsobilá ak jej spoločník, jej člen alebo jej zamestnanec v pracovnom pomere na neurčitý čas, ktorý vykonáva činnosti podľa bodov 9.1 a 9.2 a spĺňa kvalifikáciu 7.2.

8.3.3 Zmluvná strana pri svojej činnosti používa registrovanú dokumentáciu podľa bodu 7.6.

8.3.4 Manažment právnickej osoby musí vykonávať riadnu, pravidelnú kontrolu plnenia obsahu zmluvy v súlade s týmto dokumentom.

8.3.5 O poverení inej osoby na vykonanie činnosti rozhoduje štatutár zástupcu.

9 Hodnotenie výkonnosti

9.1 Monitorovanie, meranie, analýza a hodnotenie

9.1.1 Priebežný interný monitorovací program je systematická, každoročná činnosť držiteľa zameraná na posudzovanie zhody hospodárenia s požiadavkami štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a s ním súvisiacich požiadaviek dokumentácie SFCS. Interný monitorovací program slúži na odhaľovanie slabých miest a riadenie rizík u všetkých účastníkov skupinovej certifikácie lesov. Je jedným z podkladov certifikačného orgánu pri vykonávaní certifikačných, dozorných a recertifikačných auditov. Pre získanie a skúmanie informácií týkajúcu sa zhody skupinovej organizácie s požiadavkami štandardu TUOL sa monitoruje a meria najmenej:

Predmet monitorovania	Metódy monitorovania, merania a analýzy	Termín monitorovania a merania	Termín analyzovania a vyhodnocovania výsledkov	Zdokumentovaný dôkaz výsledkov
zhoda hospodárenia so štandardom trvalo udržateľného obhospodarovania lesov poskytnutá účastníkom certifikácie	sebahodnotenie	1 x ročne	- pri podaní žiadosti o vstup do skupinovej certifikácie - pred vykonaním interného auditu	vyhodnotenie spoľahlivosti sebahodnotenia, uloženie opatrenia, hlásenie o splnení opatrenia
výsledky dozoru a poznatkov	vyžiadanie stanovísk	1 x ročne	pred vykonaním interného auditu	stanoviská štátnej správy a analýza

štátnej a správy týkajúce sa obsahu TUOL	(zistení), vyhodnotenie dopadu zistení na štandard TUOL			z nich vyplývajúcich nezhôd, uloženie opatrenia, hlásenie o splnení opatrenia
informácie od dotknutých strán	registratúra podania, vyhodnotenie dopadu informácií dotknutých strán na štandard TUOL, komunikácia s dotknutým účastníkom skupiny	po oboznámení sa s informáciou	po zozbieraní podkladov	informácie dotknutých strán, uloženie opatrenia, hlásenie o splnení opatrenia
informácie od občanov a médií	registratúra podania, sledovanie výstupov médií, vyhodnotenie dopadu občianskych podaní a informácií z médií na štandard TUOL komunikácia s dotknutým účastníkom skupiny	po oboznámení sa s informáciou	po zozbieraní podkladov	občianske podania, informácie z médií, uloženie opatrenia, hlásenie o splnení opatrenia
plnenie nápravných opatrení	komunikácia s dotknutým účastníkom skupiny, preverenie na mieste	po uplynutí doby na nápravu	po zozbieraní podkladov	uloženie opatrenia, hlásenie o splnení opatrenia, záznam s preverenia na mieste
legislatívny proces	vyhodnotenie dopadu legislatívneho procesu na štandard TUOL	po oboznámení sa so zmenami v legislatíve	po zozbieraní podkladov	úpravy systému riadenia skupiny

9.1.2 Zástupca musí v pravidelných intervaloch, najmenej raz ročne vyhodnotiť výkonnosť a efektívnosť systému riadenia skupiny týkajúci sa zavedenia požiadaviek na TUOL. Predmetom hodnotenia je analýza dodržiavania a uplatniteľnosti dokumentácie systému riadenia skupiny.

9.2 Interný audit

9.2.1 Ciele

9.2.1.1 Ročný program interného auditu musí poskytnúť informácie či systém riadenia skupiny:

- a) Je v súlade s
 - i. s požiadavkami vlastného systému riadenia skupiny
 - ii. s požiadavkami národného štandardu pre skupinovú certifikáciu

- b) Zabezpečuje implementáciu národného štandardu TUOL na úrovni účastníkov skupiny
- c) Je efektívny, zavedený a udržiavaný

9.2.1.2 Ročný program interného auditu musí pokrývať zástupcu skupiny a všetkých účastníkov skupiny. Zástupca skupiny musí byť auditovaný každoročne. Účastníci môžu byť vybraný na základe vzorkovania.

9.2.2 Organizácia

9.2.2.1 Ročný program interného auditu musí zahŕňať minimálne:

- a) Plánovanie, tvorbu, implementáciu a udržiavanie programu (programov) auditu vrátane frekvencie, metód, zodpovedností, požiadaviek na plánovanie a podávanie správ, ktoré zohľadňujú dôležitosť príslušných procesov a výsledky predchádzajúcich auditov.
- b) Definovanie kritérií auditu a rozsahu každého auditu.
- c) Kompetencie interných audítorov podľa kritérií v bode 7.2.
- d) Výber audítorov a vykonávanie auditov, aby sa zabezpečila objektivnosť a nestrannosť procesu auditu.
- e) Zabezpečenie, že zistenia z preverenia na mieste musia byť oznámene účastníkovi certifikácie ešte pred ukončením preverenia tak, aby mal možnosť sa k týmto zisteniam vyjadriť, prípadne neodkladne odstrániť zistené nedostatky.
- f) Výsledky a priebeh preverenia musia byť zaznamenané v správe z preverenia na mieste. Správa z preverenia obsahuje:
 - i) identifikáciu preverovaného miesta (vlastník/obhospodarovateľ),
 - ii) dátum preverenia,
 - iii) mená osôb, ktoré vykonali preverenie,
 - iv) mená ostatných zúčastnených osôb,
 - v) výsledky preverovania,
 - vi) pripomienky k zisteným nezhodám v hospodárení,
 - vii) opatrenia prijaté na odstránenie nezhôd.
- g) Zabezpečenie, že účastník certifikácie musí mať možnosť vyjadriť svoje pripomienky ku správe a uviesť špecifické opatrenia, ktoré podnikol alebo plánuje podniknúť na odstránenie všetkých nezhôd v hospodárení zistených pri preverovaní.
- h) Zabezpečenie, že výsledky auditu budú predložené relevantnému manažmentu skupiny
- i) Uchovávanie zdokumentovaných informácií ako dôkazov zavedenia programu auditu a výsledkov auditu (7.6).

9.3 Výber účastníkov v programe auditu

9.3.1 Všeobecne

9.3.1.1 Kritériá na výber účastníkov v programe interného auditu musia obsahovať postupy pre:

- a) Určenie veľkosti vzorky (9.3.2)
- b) Určenie kategórií vzorky (9.3.3)
- c) Prerozdelenie vzorky do kategórií (9.3.4)
- d) Výber účastníkov (9.3.5)
- e) Požiadavky na vzorkovanie cielene vytvorených miestnych združení (9.3.6)

9.3.1.2 Zástupca môže na výber účastníkov v programe interného auditu pre konkrétnu skupinu definovať dodatočné kritériá.

9.3.2 Určenie veľkosti vzorky

9.3.2.1 Zástupca určuje veľkosť vzorky z počtu účastníkov skupinovej organizácie.

9.3.2.2 Veľkosť vzorky vo všeobecnosti predstavuje druhú odmocninu z počtu účastníkov ($y = \sqrt{x}$), zaokrúhlené na celé číslo nahor.

9.3.2.3 Veľkosť vzorky smie byť upravená na základe:

- a) výsledkov hodnotenia rizika kategórií vzorky (9.3.4)
 - v prípade nízkeho rizika: koeficientom 0,7
 - v prípade vysokého rizika: koeficientom 1,2
- b) výsledkov interných auditov alebo predchádzajúcich certifikačných auditov
 - v prípade zistenia nezhody rázu skupinovej chyby (10.1.c): koeficientom 2
- c) kvality a úrovne dôveryhodnosti interného monitorovacieho programu
 - v prípade spoľahlivo zistených priaznivých výsledkov interného monitorovacieho programu (9.1.1): koeficientom 0,7
- d) prieskumu s účastníkmi certifikačného procesu:
 - v prípade oprávnených výhrad zo strany dotknutých strán a občanov koeficientom 1,2
 - v prípade poskytnutia spoľahlivých informácií (sebahodnotenie) účastníkmi, potvrdených orgánmi ŠS: koeficientom 0,7

9.3.3 Určenie kategórií vzorky

9.3.3.1 Matica nevyhnutných predpokladov pre určenie rizika skupinovej organizácie podľa ukazovateľov

Ukazovateľ	Úroveň rizika		
	Nízka	Stredná	Vysoká
a) Druh vlastníctva (štátne, spoločenstevné, komunálne, súkromné)	Riziko: vzťah k majetku, stupeň zainteresovania vlastníka a kontrolné mechanizmy na organizácii a riadení TUOL		
	Viac ako 50% účastníkov priamo zabezpečuje hospodárenie (lesy spoločenstevné, súkromné, interná kontrola sa vykonáva priebežne všetkými vlastníckmi)	Viac ako 50% účastníkov zabezpečuje hospodárenie prostredníctvom správcovskej organizácie vlastníka lesov (lesy štátne, komunálne, súkromné, internú kontrolu vykonávajú dozorné orgány podľa rozhodnutia manažmentu)	
b) Veľkosť jednotiek obhospodarovania (veľkostné kategórie)	Riziko: zvládnuteľnosť usmerňovania hospodárenia zo strany odborného lesného hospodára v závislosti od výmery obhospodarovaného majetku je priamo úmerná počtu obhospodarovateľov lesov		
	Výmera lesných pozemkov účastníka nepresahuje 10000 ha	Výmera lesných pozemkov účastníka nepresahuje 20000 ha	Výmera lesných pozemkov účastníka je viac ako 20 000 ha.
c) Biogeografia územia (napr. nížiny, stredné pohoria,	Riziko: využitie správnych a reálne prístupných ťažbovo dopravných technológií (úroveň dopravného sprístupnenia porastov, technologická príprava pracovísk a používanie ťažbovo dopravných technológií zodpovedá terénnym podmienkam a podložiu)		

vysokohorské lokality)	Na viac ako 50 % certifikovaného územia je sklon terénu (svahová dostupnosť) do 25%	Na viac ako 50 % územia je sklon terénu (svahová dostupnosť) do 50% alebo LP sú vo flyšových oblastiach	Na viac ako 50 % územia je sklon terénu (svahová dostupnosť) nad 50%
d) Prevádzky, procesy a produkty účastníkov skupiny	Riziko: prevládajúci prístup a postupy (koncept) TUOL		
	Koncepcia PBOL (uplatňovanie ekologických zákonitostí)	Princíp hospodárnosti a ekonomickej efektívnosti (dôkladné splnenie plánovaných úloh, podľa možnosti s kladným výnosom a pri najnižších nákladoch)	Uprednostňovanie podnikateľského prístupu (maximalizácia zisku)
e) Rozmanitosť biodiverzity	Riziko: vybudovaná sieť chránených území (3.- 5. SOP) a miera obmedzení v nich limituje uplatňovanie zásad bežného hospodárenia a využívanie potenciálu TUOL na zachovanie alebo obnovu priaznivého stavu a ochrany prirodzených biotopov		
	Výmera CHÚ nepresahuje 30% výmery certifikovaného územia	Výmera CHÚ je v intervale 30% - 70% výmery certifikovaného územia	Výmera CHÚ presahuje viac ako 70% výmery certifikovaného územia
f) Rekreačné a iné socio-ekonomické funkcie lesov	Riziko: využívanie lesov verejnosťou na rekreáciu, oddych, regeneráciu síl a poskytovanie ďalších socio-ekonomických služieb je prístupné všetkým občanom, ovplyvňuje lesné prostredie, práva a oprávnené záujmy vlastníka a obhospodarovateľa lesa a účastníkov certifikácie		
	Verejnosť pri pobyte v lese využíva vybudované zariadenia a nenarušuje lesné prostredie	Verejnosť sa voľne pohybuje po lesoch podľa pokynov a usmernení vlastníka, ovplyvňuje lesné prostredie	Verejnosť pri pobyte v lese nerešpektuje ochranu lesov, pokyny a usmernenia vlastníka
g) Závislosť a interakcia s miestnymi komunitami	Riziko: lesné práce ovplyvňujú kvalitu života miestneho obyvateľstva a záujmy miestnych spoločností a MVO		
	Lesné práce ovplyvňujúce kvalitu života sa vykonávajú v súlade s požiadavkami miestneho obyvateľstva, dotknutých záujmových skupín a MVO pôsobiacich v certifikovanom území	Lesné práce ovplyvňujúce kvalitu života sa vykonávajú po oznámení začatia realizácie a nemajú významný negatívny vplyv na kvalitu životných a pracovných podmienok miestneho obyvateľstva, dotknutých záujmových skupín a MVO pôsobiacich v certifikovanom území	Lesné práce ovplyvňujúce kvalitu života sa vykonávajú bez oznámenia začatia realizácie a majú významný negatívny vplyv na kvalitu životných a pracovných podmienok miestneho obyvateľstva, dotknutých záujmových skupín MVO pôsobiacich v certifikovanom území
h) Dostupné zdroje pre administráciu, prevádzku,	Riziko: nedostatok dostupných zdrojov ohrozuje úroveň TUOL		
	Výnosy z produkcie TUOL sú primerané potrebám TUOL	Výnosy z produkcie TUOL nepostačujú na podporu vzdelávania a výskumnej činnosti	Výnosy z produkcie TUOL nepostačujú na vytvorenie primeranej

vzdelávanie a výskum			organizačnej štruktúry a potrebných zdrojov na TUOL
i) Správa vecí verejných a vymožitelnosť práva	Riziko: obmedzenie bežného hospodárenia a náhrady za obmedzenie bežného hospodárenia		
		Predlžovanie doby schvaľovacích konaní o podmienkach bežného hospodárenia zo strany záujmových skupín a štátnych orgánov	Neskorá alebo nedostatočná finančná kompenzácia za obmedzenie hospodárenia
j) Zmena klímy	Riziko: nízka adaptácia lesov na meniace sa klimatické podmienky		
	Lesy s bohatou druhovou diverzitou drevín prirodzenej skladby, bežný objem náhodných ťažieb	Lesy s chudobnou diverzitou drevín prirodzenej skladby, vysoký objem náhodných ťažieb	Monokultúrne lesy drevín rastúce mimo optima ich prirodzeného rozšírenia, masívny celoplošný rozpad porastov

9.3.4 Prerozdelenie vzorky

9.3.4.1 Vzorka sa musí prerozdeliť do kategórií podľa výsledkov hodnotenia rizika nasledovným postupom:

- Pri prerozdelení vzorky do kategórií sa vo všeobecnosti rešpektuje zastúpenie účastníkov podľa druhu vlastníctva
- Vykoná sa vyhodnotenie potencionálnej možnosti existencie rizika podľa výsledkov hodnotenia rizika v matici na hodnotenie nevyhnutných predpokladov pre určenie rizika pre jednotlivé formy vlastníctva v skupinovej organizácii (9.3.3.1.)
- Určí sa kategória rizikovosti druhu vlastníctva pre TUOL, pre určenie rizikovosti kategórie vzorky musia platiť všetky podmienky súčasne

Integrované kategórie rizikovosti	Podiel úrovne rizikovosti ukazovateľov		
	nízka	stredná	vysoká
nízka	viac ako 60%*		menej ako 10%
stredná	menej ako 60%		menej ako 30%
vysoká	menej ako 10%	menej ako 40%	

*/- zaokrúhlené na celé číslo na hor

- Počet účastníkov vzorky sa rozdelí do kategórie rizikovosti formy vlastníctva v pomere 3 : 2 : 1 v prospech kategórie s najvyšším rizikom s prihliadnutím na počet účastníkov certifikácie v rámci kategórie

9.3.5 Výber účastníkov

9.3.5.1 Najmenej 25% vzorky musí byť vybraných náhodne.

9.3.5.2 Zvyšok musí byť vybraný tak, že rozdiely medzi vybranými účastníkmi by mali byť čo najväčšie.

9.3.5.3 Pri výbere ostatných účastníkov podľa zaradenia do kategórií rizikovosti (9.3.4) sa berú do úvahy tieto skutočnosti:

- splnenie podmienok pre úroveň rizika vysoká v jednotlivých ukazovateľoch

- záznamy sťažností a ďalšie relevantné aspekty nápravných a preventívnych opatrení
- výsledky interných auditov a preskúmaní manažmentom alebo predchádzajúcich certifikačných auditov
- výsledky monitorovania a merania
- významné rozdiely v územnej veľkosti účastníkov
- geografické rozmiestnenie

9.3.6 Požiadavky na vzorkovanie účastníkov z cielene vytvorených miestnych združení

9.3.6.1 Určenie veľkosti vzorky

Veľkosť vzorky spravidla predstavuje 10% počtu účastníkov miestneho združenia, zaokrúhlene na celé číslo nahor.

Poznámka: Prihliada sa, aby do programu auditu boli zaradení predovšetkým účastníci obhospodarujúci les o výmere väčšej ako 50 ha.

9.3.6.2 Určenie kategórií vzorky

Primerane podľa bodu 9.3.3.

9.3.6.3 Prerozdelenie vzorky do kategórií

Primerane podľa bodu 9.3.4.

9.3.6.4 Výber účastníkov

V závislosti od počtu členov miestneho združenia primerane podľa bodu 9.3.5.

9.4 Preskúmanie manažmentom

9.4.1 Zástupca je povinný v plánovaných ročných intervaloch preskúmať systém riadenia skupiny na zabezpečenie jeho trvalej vhodnosti, primeranosti a efektívnosti a zosúladenia s potrebami TUOL. Ročné preskúmanie manažmentom musí obsahovať minimálne:

- a) Stav činností od predchádzajúceho preskúmania manažmentom.
- b) Zmeny v externých a interných podmienkach, ktoré sú relevantné pre systém riadenia skupiny (počet účastníkov skupiny, legislatívne zmeny).
- c) Stav súladu so štandardom TUOL, ktorý zahŕňa preskúmanie výsledkov interného monitorovacieho programu, interného auditu a hodnotenia a dozoru certifikačným orgánom.
- d) Informácie o výkonnosti skupiny vrátane trendov v:
 - i) nesúladoch a nápravných opatreniach
 - ii) výsledkov monitorovania a merania
 - iii) výsledkov auditu
- e) Možností pre priebežné zlepšovanie.

9.4.2 Výstupy z preskúmania manažmentom musia obsahovať rozhodnutia týkajúce sa možnosti priebežného zlepšovania a akejkoľvek potreby pre zmenu systému riadenia skupiny.

9.4.3 Zástupca musí uchovávať zdokumentované informácie ako dôkazy výsledkov preskúmania manažmentom.

10 Zlepšovanie

Zástupca musí určovať a využívať príležitosti na zlepšovanie a implementovať nevyhnuté opatrenia na elimináciu nezhôd.

10.1 Nezhody a nápravné opatrenia

10.1.1 Ak sa vyskytnú nezhody, zástupca musí:

- a) Reagovať na nehodu a ak je to potrebné:
 - i) urobiť opatrenie na jej kontrolu a nápravu
 - ii) zaoberať sa dôsledkami
- b) Zhodnotiť potrebu zavedenia opatrení na eliminovanie príčin nehody s cieľom, aby sa opakovane nevyskytla, alebo sa nevyskytla inde, prostredníctvom:
 - i) preskúmania nehody
 - ii) určenia príčiny nehody
 - iii) určenia či existujú podobné nezhody alebo sa mohli potenciálne vyskytnúť
- c) Zaviesť potrebné opatrenia. Ak sú zistené nezhody u ktoréhokol'vek účastníka skupinovej certifikácie, a to buď prostredníctvom interného auditu zástupcu alebo auditu certifikačným orgánom, zástupca preskúma nehodu a určí, či z nich vyplýva alebo nevyplýva chyba obhospodarovania lesov vzťahujúca sa na všetkých účastníkov skupinovej certifikácie (skupinová chyba). Ak sa zistí, že vyplýva, mali by byť u zástupcu a jednotlivých vlastníkov a obhospodarovateľov lesa vykonané nápravné opatrenia. Ak sa zistí, že nevyplýva, musí byť zástupca schopný preukázať certifikačnému orgánu, prečo obmedzil nápravné opatrenia len na niektorých vlastníkov alebo obhospodarovateľov lesa.
- d) Preskúmať efektívnosť zavedených nápravných opatrení.
- e) Urobiť zmeny do systému riadenia skupiny, ak je to potrebné.

10.1.2 Zástupca musí zachovávať zdokumentované informácie ako dôkaz o:

- a) podstate nehody a akýchkoľvek následne zavedených nápravných opatreniach
- b) výsledkoch nápravných opatrení

10.1.3 Vylúčenie alebo prerušenie účasti na certifikácii:

- a) V prípade zistenia závažnej nehody so štandardom trvalo udržateľného obhospodarovania lesov má zástupca povinnosť iniciovať vylúčenie ktoréhokoľvek účastníka z procesu certifikácie alebo prerušenie účasti v certifikácii do doby vykonania nápravy.
- b) Pre rozhodovanie o prerušení alebo vylúčení obhospodarovateľa z účasti na certifikácii lesov má zástupca zriadený poradný orgán.
- c) V prípade nezahrnutia, prerušenia alebo vylúčenia vlastníka alebo obhospodarovateľa z účasti na certifikácii lesov mu zástupca túto skutočnosť písomne zdôvodní.
- d) Voči rozhodnutiu zástupca o nezahrnutí, prerušení alebo vylúčení z certifikácie sa môže vlastník alebo obhospodarovateľ odvolať na národný riadiaci orgán SFCS.
- e) Účastník, ktorý bol vylúčený zo skupinovej certifikácie, musí prejsť interným auditom zástupcom predtým, ako je mu znovu umožnené vstúpiť do skupinovej certifikácie. Interný audit sa môže vykonať najskôr 12 mesiacov po vylúčení.

10.2 Priebežné zlepšovanie

10.2.1 Vhodnosť, primeranosť a efektívnosť systému riadenia skupiny a TUOL musia byť neustále zlepšované.

Príloha 1: Osvedčenie o účasti na skupinovej certifikácii lesov

POTVRDENIE O ÚČASTI V SKUPINOVEJ CERTIFIKÁCIÍ LESOV PODĽA SLOVENSKEHO SYSTÉMU CERTIFIKÁCIE LESOV

OSVEDČENIE O ÚČASTI NA CERTIFIKÁCIÍ LESOV

TOTO OSVEDČENIE Č. **XXXX** (REGISTRAČNÉ ČÍSLO CERTIFIKÁTU)/**YYYY** (IDENTIFIKAČNÝ ČÍSLO V RÁMCI SKUPINY – ČÍSLO) POTVRDZUJE, ŽE

Názov člena skupiny

IČO:

ulica, popisné číslo

PSČ, mesto/obec

SÚHLASÍ S HOSPODÁRENÍM V LESOCH V SÚLADE S POŽIADAVKAMI CERTIFIKAČNÝCH KRITÉRIÍ DEFINOVANÝCH V DOKUMENTOCH „SLOVENSKEHO SYSTÉMU CERTIFIKÁCIE LESOV“ (SFCS **XXXX:RRRR**), KTORÝ BOL NA ZÁKLADE

SPLNENIA POŽIADAVIEK PEFC UZNANÝ RADOU PEFC DŇA DD.MM.RRRR.

CERTIFIKÁT TRVALO UDRŽATEĽNÉHO OBHOSPODAROVANIA LESOV POTVRDZUJE, ŽE LESY V SKUPINE *NÁZOV SKUPINY* ZASTUPOVANEJ *názov zástupcu skupiny*, SÚ OBHOSPODAROVANÉ TRVALO UDRŽATEĽNÝM SPÔSOBOM V SÚLADE S KRITÉRIAMI DEFINOVANÝMI SLOVENSÝM SYSTÉMOM CERTIFIKÁCIE LESOV, KTORÝ BOL UZNANÝ RADOU PEFC (PROGRAM PRE VZÁJOMNÉ UZNÁVANIE CERTIFIKÁCIE LESOV) DŇA DD.MM.RRRR.

REGISTRAČNÉ ČÍSLO CERTIFIKÁTU: **XXXXXXXX**

DRŽITEĽ CERTIFIKÁTU: **Názov subjektu**
Adresa sídla
Adresa sídla

CERTIFIKAČNÝ ORGÁN: **Názov certifikačného orgánu**
Adresa sídla
Adresa sídla

PLATNOSŤ DO: **DD.MM.RRRR**

TOTO OSVEDČENIE VYDÁVA

NÁZOV SUBJEKTU
Adresa sídla

S PLATNOSŤOU DO **DD.MM.RRRR** (POKIAĽ NIE JE UKONČENÁ PLATNOSŤ SKUPINOVÉHO CERTIFIKÁTU).

podpis zástupcu skupiny

.....
Názov zástupcu skupiny

V, dňa DD.MM.RRRR

Pre bližšie informácie o certifikáte, na ktorý je odvolanie v tomto osvedčení, kontaktujte prosím certifikačný orgán alebo vyššie uvedeného zástupcu skupiny. Tento dokument nie je certifikátom, ale osvedčením, že lesný majetok vyššie uvedeného subjektu je súčasťou certifikovanej skupiny. Toto osvedčenie nedáva jeho držiteľovi žiadne práva na používanie PEFC ochranných známkov. Licenciu na používanie PEFC ochranných známkov je možné získať na základe žiadosti podanej držiteľom certifikátu/osvedčenia Národnému riadiacemu orgánu PEFC v SR.